

Juuan kunta
Ympäristönsuojeluviranomainen
sähköpostitse: kirjaamo@juuka.fi

Lausuntopyyntönnä 22.2.2024

Maa-aineslupahakemus

Tornator Oyj hakee maa-aineslupaa Juuan kuntaan kiinteistölle Kajoonsalo (176–405–28–0). Hakemuksen mukainen alue sijaitsee Juuan keskustan lounaispuolella noin 27 kilometrin etäisyydellä, Hietajoen länsipuolella. Juuan ja Kaavin välinen raja kulkee noin 150 metrin päässä kohteen lounaispuolella. Kyseessä on uusi toiminta, alueella ei ole ollut ottamistoimintaa aiemmin. Alueelta saatava maa-aines on soraa ja hiekkamoreenia. Alue sijoittuu metsätalousmaalle. Lupaa haetaan 30 000 m³ ktr kokonaisottomäärälle 10 vuoden ajalle. Lupahakemusta koskevan alueen (suunnitelma-alue) kokonaispinta-ala on 3,0 ha ja varsinaisen kaivualueen (ottamisalueen) pinta-ala on 1,8 ha. Suunnitelma-alue koostuu kahdesta otto-alueesta; A ja B sekä niiden väliin jäävästä varastointi- ja käsittelyalueesta sekä metsäautotiestä.

Suunnitelma-alueelle ei kohdistu Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040:ssä merkintöjä eikä siellä ole oikeusvaikuttavia yleis- tai asemakaavoja. Suunniteltu ottamisalue ei sijaitse valtakunnallisesti arvokkaalla harju- tai kallioalueella. Suunnitelma-alueen välittömässä läheisyydessä ei ole tiedossa olevia muinaismuistoja, muinaishautoja tai merkittäviä sotahistoriallisesti kohteita. Lähin Natura-alue on Vaikkajoki, Vaikon vanhat metsät ja Aittalamminsuu (FI0600010). Se sijoittuu kohteen länsi- ja eteläpuolelle noin 1,6 km päähän. Lähin luonnonsuojelualue on Makkarasärkän luonnonsuojelualue (YSA207012), joka on alueen eteläpuolella noin 1,2 km päässä. Luonnontilaisia pienvesiä tai puroja ei ole suunnitelma-alueella. Hakemuksen mukaan lähin virtavesikohde on itäpuolella virtaava Hietajoki, jonne on matkaa 75 metriä ottamisalueen reunasta. Lähin lampi on kaakkoispuolella noin 300 m etäisyydellä sijaitseva pieni lampi.

Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa 2040 suunnitelma-alueen itäpuolella virtaava Hietajoki on osoitettu arvokkaaksi pienvesialueeksi (merkintä alu-1). Rajausta perustuu ELY-keskuksen aikaisempiin selvityksiin ja maakuntakaavatyön yhteydessä antamiin suosituksiin maakuntakaavaan erityisellä merkinnällä lisättävistä pienvesikokonaisuuksista, joilla on luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisiä luontoarvoja muihin pienvesiin nähden.

Suunnitelma-alue ei sijoitu ympäristöhallinnon luokittelmalle pohjavesialueelle (SYKE, pohjavesialueet). Lähin luokiteltu pohjavesialue

27.3.2024

on Niskalammenkangas (luokka 2, tunnus 0820404), joka sijaitsee noin 5,8 kilometrin etäisyydellä etelän suunnassa. Hakemuksen mukaan pohjaveden pinnankorkeus on ottamisalueen A:n pohjoispuolella noin 4 metriä korkeammalla, kun verrataan putkista (P1 ja P2) tehtyjä havaintoja, joten alueen maaperässä on vettä läpäisemättömiä kerroksia, jotka pidättävät pohjoispuolen vesiä. Hakemuksen mukaan ottoa ei uloteta em. kerroksiin, jotta toiminta ei vaikuttaisi pohjoispuolella olevan alueen pohjaveden pinnantasoon ja ennen ottamistoiminnan ulottamista pohjoissivustaan selvitetään vettä läpäisemättömien kerroksien sijainti. Suunnitelma-alueen rajauksen sisäpuolella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole tiedossa olevia tai havaittu maastokäynnin aikaan lähteitä tai talousvesikaivoja.

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausunto

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hakemuksen mukaisella ottoalueiden rajauksella saattaa olla maa-ainelain 3 §:n (1 ja 3 mom.) tarkoittamia rajoituksia ainesten ottamiselle. Hakemuksessa ei mainita ottoalue B:n eteläpuolella maastokarttaan merkittyä Tervakirnunpuroa, johon jää vain noin 20 metrin suojavyöhyke. Puron pohjoispuolelle on lisäksi kaivettu oja (etäisyys ottoalue B:stä vain noin 6 metriä), jonka vedet laskevat Tervakirnunpuroon ja siitä edelleen Hietajokeen. Lisäksi ottoalueiden väliin on suunniteltu tieyhteyttä, joka kulkee myös Tervakirnunpuroon johtavan ojan yli.

ELY-keskus katsoo, että hakemuksen mukainen ottoalueen rajausta ja suunniteltu toiminta saattaa aiheuttaa myös vesilain 3. luvun 2 §:n (2. ja 6. momentin) vastaisia seurauksia, jos alueelta pintavalunnan kautta kulkeutuu vesiä Tervakirnunpuroon ja sitä kautta myös Hietajokeen. Hietajoki on myös kalataloudellisesti arvokas, ja siellä esiintyy lohikalakantojen säännöllistä luontaista lisääntymistä. Maakuntakaavan alu-1 -merkinnän (arvokkaat pienvedet) kaavamääräyksessä todetaan: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen luonnonarvot sekä maiseman ominaispiirteet. Tämän voidaan katsoa koskevan myös maa-ainesten ottotoimintaa.

Lupamääräyksissä tulee huomioida ainakin seuraavat seikat:

-Kaivualueen rajasta tulee jättää vähintään 50 m suojavyöhyke ottamisalueen B eteläpuoleiseen Tervakirnunpuroon. Lisäksi tulee varmistaa, että ottoalueilta ei johdu hulevesiä ojia pitkin Tervakirnunpuroon ja sitä kautta Hietajokeen.

- Pohjaveden pinta on pidettävä luonnollisella tasolla. Ottamisalueen A pohjoissivustan vettä läpäisemättömiä kerroksia ei saa puhkaista siten, että siitä aiheutuu pohjoispuolisen alueen pohjaveden pinnankorkeuden lasku.

27.3.2024

- Koskematonta maa-ainesta tulee jättää kaikissa olosuhteissa ylimmän todetun luonnollisen pohjaveden pinnan päälle pohjavesialueiden ulkopuolella vähintään 1-2 metriä paksu suojakerros. Pohjaveden korkeustaso on luotettavasti todennettava mittaamalla pohjaveden pinnantaso neljä kertaa vuodessa olemassa olevista havaintoputkista P1 ja P2. Tulokset havainnoista toimitetaan kerran vuodessa luvan myöntäneelle viranomaiselle.

- Öljytuotteiden käsittelyssä on edellytettävä kahdenkertaista suojausta. Alueella mahdollisesti säilytettävät öljytuotteita sisältävät säiliöt ja koneiden tankkauspaikka on sijoitettava kaivualueen ulkopuolelle ja suojattava maahan kaukalon muotoon asennettavalla lujalla muovikalvolla mahdollisten valumien pääsyn estämiseksi pohjaveteen. Säiliöiden on lisäksi oltava kaksoisvaipallisia tai ne on varustettava tiiviillä säiliön tilavuutta vastaavalla katetulla suoja-altaalla.

- Alin ottotaso on merkittävä selvästi maastoon.

- Merkittäviä konekaluston huolto- ja korjaustöitä ei saa suorittaa alueella eikä sen välittömässä läheisyydessä.

- Ottoalueelle ei saa läjittää/levittää muualta tuotuja maa-aineksia lukuun ottamatta jälkitoimenpiteiden yhteydessä tarvittavaa verhoilumateriaalia. Muualta tuotua verhoilumateriaalia ei saa kuitenkaan varastoida alueella.

- Jälkihoito on tehtävä vaiheittain ottotoiminnan edetessä. Jälkitoimenpiteisiin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Ottoaluetta maisemoitaessa voidaan sopiviin kohtiin rinteiden yläreunaan jättää paahdelajistolle sopivia lounaaseen – etelään suuntautuvia paisteisia rinteitä, jotka jätetään metsittämättä.

- Sora-alueella mahdollisesti pesivien erittäin uhanalaisten (EN) törmäpääskyjen pesimisrauha turvataan välttämällä toimintaa yhdyskunnan pesäkolojen lähistöllä pesimäaikana.

- Ottomääristä on toimitettava tiedot vuosittain NOTTO rekisteriin ja luvanmyöntäjälle annettujen ohjeiden mukaan.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt Luonnonsuojeluasiantuntija Hanna Keski-Karhu ja ratkaissut Yksikön päällikkö Sirkka Hakalisto. Merkintä hyväksynnästä on viimeisellä sivulla. Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet lisäksi ympäristöasiantuntija Mika Huttunen pohjavesien suojeluun liittyvien asioiden osalta ja ympäristöasiantuntija Kaisa Figueiredo pintavesien suojeluun liittyvien asioiden osalta.

Tämä asiakirja POKELY/241/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POKELY/241/2024 har godkänts elektroniskt

Keski-Karhu Hanna 27.03.2024 15:39

Hakalisto Sirkka 27.03.2024 15:40